

Anna Karin Ståhle

Danspedagogutbildning på distans

Ett projekt i samarbete med Danshögskolan

Titel Danspedagogutbildning på distans

Författare Anna Karin Ståhle

Ett projekt i samarbete med Danshögskolan.

Utgiven Mars 2006
Formgivare omslag P&P Kommunikation
Rapport 3:2006
ISBN 978-91-85777-02-0

Adress NSHU
Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Box 194
Telefon Brunnshusgatan 6
Fax 871 24 Härnösand
E-post 0611-34 95 00
0611-34 95 05
info@nshu.se
www.nshu.se

DANSHÖGSKOLAN

Rapport

Bakgrund

Danshögskolan (DH) är den enda högskolan som undervisar enbart i dans i Sverige och har ett nationellt ansvar att utbilda inom dansområdet på högskolenivå. En del av ansvaret är att utbilda danspedagoger som kan vara verksamma både i skolan och i frivilligverksamhet. Danshögskolan har under ett stort antal år fortbildat dansare som vill utbilda sig till pedagoger, danspedagogutbildning 40/80 poäng.

Höstterminen 2002 gav Danshögskolan för första gången två fristående kurser på distans inom ramen för partnerskapet Nätuniversitetet. Det var två 5-poängskurser, en i danshistoria med dansanalys och en i dansnotation (Labanotation). Danshögskolan gick sedan med i mentor-adeptprogrammet med Högskolan i Gävle som mentor. Mentor-adeptprogrammet började för Danshögskolans del med ett möte med representanter från HiG och lärare och personal på DH som arbetar med distanskurserna. Anna Karin Ståhle och Thomas Berggren som tidigare arbetat med distanskurser åkte till Gävle för ett möte med mentorerna. Efter mötet i HiG föddes idén med en danspedagogikkurs, 40 poäng, på distans som ett alternativ till den nuvarande danspedagogutbildningen, 40p. DH får ibland förfrågningar om distanskurser i danspedagogik från olika delar av landet. DH uppfattar att det finns ett stort behov av fortbildning på distans eftersom det är svårt för många att avsätta ett år eller två för att resa till Stockholm för studier. Studier på distans öppnar också för möjligheten att erbjuda kursen för studenter med annan dansinriktning än de som erbjuds på danspedagogutbildningen.

Syfte

Syftet är att utveckla en ny utbildning på distans för danspedagoger. (40 poäng halvfart)

Mål:

- Att omarbete minst sju (7) existerande kurser till distanskurser.
- Att etablera arbetsmodeller för interaktion med kommunikations- och konferenssystemet First Class samt skapa en samverkansform för att använda videokonferens vid annat lärosäte.
- Att etablera en ny arbetsform för studenternas redovisningar via videokonferenssändningar tillsammans med några lärcentra.
- Att undersöka samarbetsmöjligheter med nordiska utbildningsanordnare.
- Att tillsammans med studieförbund och ungdomsskola anpassa målgruppskurser och utveckla marknadsföring av kursutbudet DH har skapat.
- Att utarbeta former för att integrera undervisning på campus och distansundervisning.

Process

Val av innehåll

Thomas Berggren och Anna Karin Ståhle började med att titta på hur den nuvarande kursen danspedagogik/40p ser ut. Vad kunde användas och vad borde förändras? Resultatet blev ett

förslag på danspedagogutbildning med 8 kurser om vardera 5 poäng. Terminologin utgår från hur kurserna benämns i danspedagogutbildningen:

Introduktion

Allmän metodik

Hantverket A

Målgruppskurs

Anatomi

Komposition

Praktik

Danshistoria med dansanalys

Utifrån valet av kurser kontaktades sedan lämpliga lärare för att ingå i projektgruppen. Några av lärarna är tillsvidareanställda på Danshögskolan, andra timanställda.

Introduktion, Jannie Berggren, utbildningsledare för danspedagogutbildningen

Allmän metodik, Gun Román, prorektor och huvudlärare i modern och nutida dans

Hantverket A, Maria Pröckl-Steen, lärare i flamenco och karaktärsdans

Målgruppskurs, Anna Karin Ståhle, lärare i historiska danser och spanska danser, kurssekreterare och projektledare

Anatomi, Jane Salier, före detta dansare, sjukgymnast och forskarassistent på Idrottshögskolan

Komposition, Sara Ruddock, dansare och lärare i modern och nutida dans

Praktik, Maria Pröckl-Steen

Danshistoria med dansanalys, Katarina Lion fil dr, lärare i danshistoria

Två lärare har tidigare arbetat med distanskurser på DH, för de övriga är det ett nytt arbetssätt.

Möten

Gruppen har haft 4 möten och Anna Karin Ståhle har dessutom haft enskilda möten med lärarna. Vid de gemensamma mötena fördes minnesanteckningar. I de enskilda mötena har vi mer praktiskt gått igenom hur handledningarna för kurserna kan se ut. Ibland gjordes minnesanteckningar, men lika ofta syntes resultatet av mötena i handledningen. Gruppen har haft besök av två gäster. Mats Brenner från HiG visade Kummel, samt berättade om sina erfarenheter av distansutbildning. Vid det sista mötet träffade gruppen Andreas Berchtold som undervisar i folkdans, bland annat på Erik Sahlström Institutet (ESI). ESI ger detta läsår för första gången en distansutbildning i danspedagogik som riktar sig till folkdanspedagoger. ESI är en folkhögskola vilket ger andra förutsättningar och ställer andra krav.

Diskussionsteman

I de gemensamma mötena har gruppen diskuterat frågor som:

Hur ser utbildningen ut i dag, vad kan bytas ut, förändras för att bättre passa studier på distans? Hur förhåller vi oss till intagningsprov?

Det är svårt att föreställa sig innehållet, de olika teman som föreslagits utifrån den utbildning som finns i dag, på ett annorlunda sätt. Studenterna behöver förhålla sig till och utveckla kunskap om lärarrollen i relation till didaktiska, etiska och konstnärliga frågeställningar.

Dessa teman finns framför allt i introduktion, allmän metodik, hantverket och målgruppskurs. Studenten behöver vidareutveckla sin kunskap om kroppen, rörelseapparaten, både i förhållande till sig själv och andra, för att kunna bedriva undervisning med så liten risk som möjligt för skador. Utöver danspedagogiska diskussioner om metod behöver studenten få redskap för att kunna utveckla sin kreativitet, danskomposition, samt kunskap om dans i ett

historiskt perspektiv. Musik är viktig att förhålla sig till och i momenten hantverket och praktik kommer musikens roll att ha en framträdande plats.

Vidare har vi diskuterat:

Kursernas relation till varandra: Hur ska vi se till att de bygger på varandra på ett vettigt sätt?

Fysiska träffar: hur ska de ligga? Hur många fysiska träffar i varje kurs? Lika många i alla kurser? Ska det finnas något moment som återkommer i alla fysiska träffar? Vad ska ske på de fysiska träffarna och vad kan studenterna göra på nätet?

Ska de ha någon träning? Vilken träning? DH hoppas på sökande från olika dansgenrer. Kan en teknik som Pilatesteknik vara mest lämplig?

Är det praktik studenterna skall ha? Eller är det idén från lärarutbildningarna om att verksamhetsförlägga delar av utbildningen, i form av fältstudier, praktik och mycket annat, som vi är intresserade av? Det skulle kunna vara så att det finns VFU-moment i varje kurs men att huvudpunkten på VFU finns i slutet av utbildningen.

Vi vill att studenterna ska skriva en processdagbok, men hur ska den användas. Skall den vara del av bedömning eller en text för studentens egen utveckling? Portfölj?

Synkron – asynkron kommunikation: När passar vad?

Teknik: Hur ska den utnyttjas? Vilken teknik är lämplig?

Hur hanterar vi att studenterna troligtvis kommer att arbeta inom olika dansgenrer?

Resultat av diskussionerna

Förändring av kurserna

Diskussionerna kring kurserna och dess innehåll innebar att några kurser bytte namn och plats i utbildningen. Allmän metodik heter numera dansdidaktik 1 och målgrppskursen Dansdidaktik 2. Hantverket och praktiken slogs ihop och kallas Dansdidaktik 3. Vi har planerat så att det finns inslag av VFU i kurserna men tyngdpunkten på VFU finns i Dansdidaktik 3. Ordningen mellan kurserna förändrades och Danspedagogutbildningen på distans har nu följande utseende:

Introduktion 5p

I introduktionskursen introduceras kursen, hur det är att studera vid högskola och på distans. Den innehåller också föreläsningar och diskussioner om vetenskapligt arbetssätt, danskonst samt etik för lärare.

Dansdidaktik 1, 5p

Kursen behandlar teman som lärarroll, demonstration, musikerns/musikens roll, feedback. Kursen innehåller både teoretiska och praktiska moment.

Dansdidaktik 2, 5p

Kursen handlar om vilka målgrupper som en danspedagog kan möta. Vilka regelverk finns det och vilka pedagogiska metoder är lämpligast för olika grupper? Kursen innehåller både teoretiska och praktiska moment.

Anatomi, 5p

Kursen behandlar rörelseapparatens anatomi: skelett, leder samt musklernas uppbyggnad och funktion. Dessutom ingår stretching och akut skadeomhändertagande. Kursen innehåller både teoretiska och praktiska moment.

Danshistoria med dansanalys, 5p

Kursen behandlar danshistoria från mitten av 1700-talet och fram till nutid med fokus på hur dansen utvecklats i relation till samhälle och tidsanda. Kursen innehåller även dansanalys.

Komposition, 5p

Kursen behandlar hantverket för danskomposition. Studenterna får tillfälle att komponera solo för sig själva och gruppcoreografi för sina elever. Kursen innehåller teoretiska, men mest praktiska moment.

Dansdidaktik 3 med VFU, 10p

I Dansdidaktik 3 fördjupas diskussionerna kring lärarroll, lärande och musikens roll i dansundervisning. Här ligger en längre VFU. Kursen har både teoretiska och praktiska moment.

Danshistoria med dansanalys lades före komposition. Analysmomenten i den kursen är en fördel för kompositionskursen.

Dansdidaktik 3 med VFU lades sist. Tanken är att kursen dels ska fördjupa diskussionerna från dansdidaktik 1 och dels ge studenten möjlighet att koppla ihop sina kunskaper och erfarenheter från de tidigare kurserna i sin VFU.Handledningen av VFU var det svåraste att lösa. Hur kan läraren handleda utan att vara på plats? Det finns naturligtvis bra sätt, men går det att handleda helt på distans? Vi har haft stor hjälp av uppsatsen *Alternativ examinationsmetod av VFU i lärarprogrammet* av Gun Lundberg. Den befäste tankar vi haft om att studenten kan filma in sin egen undervisning för att sedan kommentera och reflektera kring vad som händer på inspelningen. Flera av kurserna i distansutbildningen har därför moment där studenterna ska filma uppgifter och sin egen undervisning. I Dansdidaktik 3 är handledningen baserad på att studenterna spelar in sekvenser av sin undervisning och sedan kommenterar och reflekterar kring vad som sker på inspelningen.

Arbetet med processdagboken finns under hela utbildningen. Studenterna får **en** processhandledare som följer dem under hela utbildningen. Processdagboken är del av bedömningen. Studenten ska lämna in en sammanfattning av sin processdagbok i slutet av varje kurs både till kursledaren och processhandledaren.

Träning

En skillnad mot DH:s campusförlagda danspedagogikkurs 40p är att träning inte kan ges på samma sätt i distansutbildningen. Det är också svårt att ordna gemensam dansträning på träffarna eftersom studenterna troligen kommer från olika genrer. En idé som har kommit fram är att ha träning i så kallade alternativa eller kompletterande träningsmetoder som Pilateteknik eller Kleinteknik. Här har gruppen inte diskuterat färdigt. Det beror både på tid och pengar om det finns plats förträning.

Synkron - asynkron kommunikation - teknik

Diskussionerna kring synkron – asynkron tid och teknik sammanföll. Gruppen var överens om att ha så lite synkron kommunikation som möjligt när studenterna studerar hemma. Det slutade med att de enda synkrona momenten är de fysiska träffarna. Det gör det lättare för studenterna att planera sin tid. Vi valde därför bort videokonferenser. Det är visserligen möjligt och önskvärt att kontakta studiecentra för ett sådant samarbete, men om DH får en student som bor långt från ett studiecentrum, ska det inte hindra studierna.

Video/webbkamera

När det gäller teknik var gruppen överens om att det är bra med en så enkel teknik som möjligt. Ett ämne som dansdidaktik kräver rörlig bild, men frågan är hur avancerad teknik

som verkligen behövs. Danspedagogik är ett litet ämne och vi kan inte förvänta oss många studenter på en och samma ort. Vi kan inte heller förvänta oss att de bor där det finns ett studiecentra som kan hjälpa till. I kurserna dansdidaktik 1, 2, 3, VFU, anatomi, och komposition ger lärarna studenterna uppgifter där de ska spela in sig själva och sina elever. Gruppen träffade Danshögskolans tekniska chef Per Hedengren för en genomgång av användning av webbkamera. Syftet var att förstå vilken kvalitet och möjligheter som webbkameran ger. Det är viktigt att man kan se förhållandevis små rörelser och att kameran tar in en rimligt stor yta. På genomgången gjorde vi provinspelningar för att se kamerans möjligheter. Anna Karin Ståhle fick sedan en pedagogisk uppgift att lösa och skicka in till de andra. Inspelningen hade ingen högre konstnärlig kvalitet, men var tydlig och visade det läraren behövde se.

I danshistoria med dansanalys kommer studenterna att använda videoinspelningar som finns tillgängliga kommersiellt. Under de senaste åren har tillgången till dansvideo ökat markant på marknaden och det borde inte vara svårare att få tag på en lämplig video än en bok. Däremot är det mer komplicerat med hyr rättigheter för biblioteket eller rättighet att lägga ut video på hemsidan.

Interaktiva läromedel

I dansdidaktik 1 och anatomi kommer de att använda interaktiva läromedel. I ett konstnärligt utvecklingsprojekt finansierat av KU-nämnden har Gun Román arbetat fram en DVD *Dansens lärande – Minne, Mästarlära och kropp*, som behandlar olika danspedagogiska teman och illustrerar dem med lektionsavsnitt.

Det finns flera Cd-rom på marknaden för undervisning i anatomi. För närvarande arbetar anatomiläraren på Danshögskolan med *Primal Pictures interactive series*. Den är mycket bra men går på djupet på ett sätt som inte är nödvändigt för den här kursen och dessutom dyr. Eventuellt behöver vi titta på marknaden för att se om det finns något billigare alternativ. En variant är att se om *Primal Pictures interactive series* kan få ligga på kursens interna hemsida under själva kursens gång.

Resultatet av diskussionerna kring teknik har lett till att gruppen inte har arbetat för samverkan kring videokonferenser.

Lärplattform

På Danshögskolan användes First Class (FC) på de tidigare distanskurserna. Då de flesta i gruppen inte hade arbetat med First Class tidigare arbetade vi inom projektet delvis genom FC. Det blev bara delvis beroende på att en av de timanställda lärarna inte lyckades komma åt FC hemifrån. Gruppen arbetade istället mest med e-post.

Antagningsprov

I den nuvarande danspedagogutbildningen, 40p, antas studenter efter omfattande antagningsprov. På utbildningsnämnden och inom projektgruppen diskuterades antagningsprov till distanskursen. I båda grupperna kom man överens om att det är viktigt med antagningsprov till distanskursen så att DH antar studenter med stark dansbakgrund. Antagningskraven ska vara desamma som till den campusförlagda utbildningen.

Tillstånd

Anna Karin Ståhle har tagit kontakt med Stim, www.stim.se, för att ta reda på avtal som kan täcka att DH lägger ut viss musik på en intern hemsida för kursen. Det finns möjligheter att sluta ett avtal grundat på musikens längd och antalet studenter som deltar i kursen. Summan är även beroende av om studenterna enbart ska kunna lyssna på musiken eller även kunna

ladda ner den. I ett avtal (och i praktiken) kan man begränsa antalet nedladdningar. En sådan begränsning påverkar också summan. En uppskattning från Stims sida var mellan 500 kronor och 1 000 kronor i månaden. Det är viktigt att Danshögskolan även tar kontakt med skivbolagen för rättighet att använda musiken.

Jane Salier Eriksson har tagit kontakt med *Primal Pictures* för att ta reda på möjligheterna att lägga ut *Primal Pictures interactive series* på hemsidan. Det visar sig att man kan sluta ett avtal med dem så att studenter på distanskurser kan logga in. Ett sådant avtal för 25 studenter och 12 veckors användning går på cirka 14 000 kronor.

Resor

Anna Karin Ståhle och Thomas Berggren besökte Högskolan i Jönköping för att se hur de använder distansundervisning i lärarutbildningen. Vi fick tillfälle att diskutera hur de handskas med VFU och inblick i hur de arbetar med det allmänna utbildningsområdet. Jannie Berggren, Maria Pröckl-Steen och Anna Karin Ståhle gjorde en liknande resa till Högskolan i Gävle. Även där diskuterade vi VFU och det allmänna utbildningsområdet. Där passade vi också på att besöka Lärcentrum på campus vid Högskolan i Gävle. Båda besöken var mycket givande. I Gävle fick vi dessutom en bra inblick i hur ett lärcentrum arbetar.

Integrering av undervisning på campus och distansundervisning

På den campusförlagda danspedagogutbildningen gör studenterna VFU bland annat inom frivilligverksamhet och undervisar då utanför Danshögskolan. Under höstterminen 2005 kommer Maria Pröckl-Steen att ha handledning på distans med två av studenterna enligt kursen Dansdidaktik 3. På så sätt får hon en möjlighet att prova hur det fungerar att handleda på distans.

Måluppfyllelse

Av de sex målen har gruppen framför allt arbetat mot det första målet, att omarbete nu existerande kurser till distanskurser. Gruppen har arbetat fram en handledning för utbildningen. Diskussionerna kring teknik fokuserades på enkla lösningar. Eftersom gruppen valde bort videokonferenser som tekniskt hjälpmedel, arbetade den inte vidare för målet att skapa samverkansformer med andra lärosäten. Som ett resultat av gruppens arbete kommer det att finnas viss handledning av VFU på distans i den campusförlagda danspedagogutbildningen. Anna Karin Ståhle har försökt kontakta utländska skolor som ger danspedagogikkurser på distans men inte lyckats få någon bra kontakt. Målen att undersöka samarbetsmöjligheter med nordiska utbildningsanordnare samt kontakter med studieförbund har tyvärr inte hunnits med på grund av tidsbrist.

Framtida utveckling

Under arbetets gång har danspedagogutbildningen på distans tydligare präglats av delar av både inriktningar och AOU i en lärarutbildning. DH har ännu ingen lärarutbildning i den officiella bemärkelsen, men mycket i den nuvarande danspedagogutbildningen motsvarar AOU på lärarutbildningarna. För framtiden känns det viktigt att även danspedagogikkursen på distans har ett innehåll som i alla fall delvis motsvarar AOU så att studenterna i en framtid kan validera några kurser.

Den kurs som behöver justeras mest är troligtvis dansdidaktik 3 med VFU. Danspedagog-utbildningen på distans kommer att vända sig till pedagoger i olika arbetssituationer, både frivilligverksamhet och skolan. Den är dock ingen lärarutbildning. Vid besöken i Jönköping och Gävle var det tydligt att studenten ska ha en mentor vid sin skola där den gör sitt VFU. En del av Danshögskolans pedagogstudenter på den campusförlagda utbildningen gör idag skolpraktik ute i landet. DH har redan byggt upp ett litet, men dock nätverk, men kommer våra blivande distansstudenter att komma till platser där DH redan nu har kontakter? Om DH får studenter som vill arbeta i skolan får vi ta kontakt med lärare där studenterna bor. Det viktigaste är att studenten har kontakt med en lärare, inte nödvändigtvis en danslärare.

Stockholm den 29 november 2005

Anna Karin Ståhle
Projektledare